

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань А Освіта
спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність А4.03 Історія та громадянська освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою Херсонського
державного університету

Голова вченої ради ХДУ
(Володимир ОЛЕКСЕНКО)
(протокол № 16 від 26.05.2025)

зі змінами (протокол № 19 від 29.06.2026,
наказ № -331-Д від 30.06.2026)

Ректор Херсонського державного університету
(Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ)
(наказ № 284-Д від 30.05.2025)

Івано-Франківськ, 2025 рік

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
Середня освіта (історія та громадянська освіта) першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

РОЗРОБЛЕНО:

Протокол № 2 від 5 травня 2025 р.
Гарант ОПП, керівник робочої групи

Наталя КУЗОВОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Протокол № 15 від 5 травня 2025 р.
В.о. завідувача кафедри історії,
археології та методики викладання

Наталя КУЗОВОВА

РЕКОМЕНДОВАНО:

Протокол № 14 від 07 травня 2025 р.
Голова вченої ради факультету
психології, історії та соціології,
гарант ОПП

Сергій ВОДОТИКА

СХВАЛЕНО:

Протокол № 8 від 22 травня 2025 р.
зі змінами (протокол № 9 від 25 червня 2026 р.)

Голова НМР

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму Середня освіта (історія та громадянська освіта) за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметною спеціальністю А4.03 Історія та громадянська освіта підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти розроблено, з урахуванням Постанови Кабінету міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 21 лютого 2025 р. № 188) та згідно вимог Закону України «Про вищу освіту» робочою групою кафедри історії, археології та методики викладання Херсонського державного університету у складі:

1. Водотика Сергій, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії, археології та методики викладання.
2. Кузовова Наталя, кандидатка історичних наук, доцентка, в.о.завідувачки кафедри історії, археології та методики викладання.
3. Батенко Ганна, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри історії, археології та методики викладання.
4. Михайлик Ольга, учителька історії, вчитель-методист Херсонського академічного ліцею ім. О. В. Мішукова Херсонської міської ради при Херсонському державному університеті.
5. Невірець Анастасія, здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 3 курсу навчання на ОПІ Середня освіта (історія та громадянська освіта)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

Безлуцька Олена, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та інноваційної педагогіки Херсонської державної морської академії

Денисюк Катерина, вчителька історії Херсонської гімназії № 1

1. Профіль освітньо-професійної програми Середня освіта (історія та громадянська освіта)

**спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
предметна спеціальність А4.03 Історія та громадянська освіта**

галузь знань А Освіта

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, факультету, кафедри	Херсонський державний університет Факультет психології, історії та соціології Кафедра історії, археології та методики викладання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (історія та громадянська освіта)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію УД № 22007912 від 25 січня 2019. Термін дії – до 01 липня 2028 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6
Передумови	– на базі повної загальної середньої освіти – на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на базі ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») або на основі фахової передвищої освіти заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми. Прийом на основі ступенів «молодший бакалавр», «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання в порядку, визначеному законодавством
Мова(и) викладання	Українська

Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців Планове оновлення 1 раз на 2 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.kspu.edu/Education/EduPrograms/014/014OPP1.aspx
2 – Мета освітньої програми	
Формування інтегральних, загальних і фахових компетентностей вчителя історії та громадянської освіти закладу середньої освіти, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань – А Освіта Спеціальність – А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність – А4.03 Історія та громадянська освіта Обов'язкова компонента (66,7%), вибіркова компонента (33,3%)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма з прикладною орієнтацією, що орієнтована на підготовку фахівців у галузі середньої освіти – вчителів історії та громадянської освіти
Основний фокус та цілі освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі А Освіта за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціалізацією А4.03 Історія та громадянська освіта. Об'єкт вивчення: освітній процес у закладі загальної середньої освіти за предметною спеціальністю. Цілі освітньої програми: - формування інтегральної, загальних та фахових компетентностей вчителя історії та громадянської освіти для професійної діяльності в закладах середньої освіти; - опанування сучасних методів, методик та технологій навчання, застосування новітніх досягнень педагогічної та історичної наук у практиці викладання; - розвиток здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з освітнім процесом і формуванням громадянської свідомості учнів. Методи, методики та технології: Сучасні методи та форми викладання, новітні досягнення у галузі освіти та історичної науки для підготовки вчителів історії та громадянської освіти.

	Ключові слова: бакалавр, освіта, середня освіта, історія, громадянська освіта
Особливості програми	Програма спрямована на оволодіння здобувачами сучасними методами та формами викладання історії та громадянської освіти, новітніми досягненнями у галузі історичних дисциплін в Україні в процесі набуття теоретичних знань та їх практичного застосування у галузі освіти через практичну підготовку: навчальні (педагогічну, археологічну, архівно-музейну) та виробничу (педагогічну) практики. Програма дає можливість поглибленого вивчення історії Півдня України для викладання в закладах середньої освіти
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Бакалавр середньої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) спеціалізацією А4.03 Історія та громадянська освіта може займати первинні посади відповідно до Національного класифікатора України «Класифікатора професій» ДК 003-2010, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225: 2320 вчитель закладу загальної середньої освіти
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти, підвищення кваліфікації може здійснюватися шляхом неформальної освіти та/або інформальної освіти. Можливість визнання Національним агентством кваліфікацій професійної або часткової професійної кваліфікації з отриманням відповідних сертифікатів на підставі диплома бакалавра.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Освітній процес здійснюється за такими формами відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) підготовка курсових робіт (проектів); 4) підготовка кваліфікаційних робіт (проектів); 5) практична підготовка; 6) контрольні заходи; 7) індивідуальні заняття;

	8) консультації. Навчальні заняття та їх види: лекція, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні, консультації. Освітній процес базується на принципах студентоцентрованості, автономії, академічної свободи, науковості, академічної доброчесності, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, прозорості та публічності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, громадських та релігійних організацій. Організація освітнього процесу – інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що здійснюється через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження та застосування сформованих компетентностей у здобувачів вищої освіти.
Оцінювання	Оцінювання здійснюється відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Оцінювання знань здобувачів регламентується Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті. Оцінювання результатів навчання в ХДУ здійснюється за 100-бальною шкалою
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю. ЗК4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

	ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів). ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку. ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу. ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. ЗК12**. Готовність до дій, ефективної взаємодії і прийняття рішень у надзвичайних ситуаціях, під час воєнних дій та інших загроз, забезпечення особистої та колективної безпеки, яка передбачає володіння базовими знаннями й навичками з надання першої допомоги, орієнтування на місцевості, дотримання правил безпеки. ЗК13*. Здатність до національного спротиву; спроможність ефективно діяти, приймати рішення та забезпечувати власну і колективну безпеку (фізичну, психологічну, мінну, цифрову,) в екстремальних умовах та під час ведення бойових дій.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

	ФК2. Здатність забезпечувати навчання учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності. ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів. ФК4. Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання. ФК6. Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них. ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу. ФК8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства. ФК9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
Компетентності предметних спеціальностей (ПК)	ПК1. Знання та розуміння змісту й методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін. ПК2. Знання сучасних досліджень в галузі історії. ПК3. Знання категоріально-понятійного апарату історичної науки, здатність орієнтуватися у науковій періодизації історії, використовувати її як спосіб пізнання історичного процесу. ПК4. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь.

	ПК5. Здатність розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот. ПК6. Здатність здійснювати критичний аналіз джерел інформації та використовувати їх у професійній діяльності. ПК7. Знання наукових основ методики навчання історії та громадянської освіти, організації процесу пізнання та виховання учнів різних вікових категорій, розвитку особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними. ПК 8. Знання нових підходів в шкільній освіті до формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції. ПК9. Знання нових підходів в шкільній освіті до розвитку особистості учня в умовах багатокультурного суспільства та процесу євроінтеграції, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами. ПК10. Здатність до педагогічної рефлексії та дисемінації педагогічного досвіду. ПК11. Знання історії Херсонщини
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (РН)	РН1. <i>Відтворює</i> основні концепції та принципи педагогіки і психології; <i>враховує</i> в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів. РН2. <i>Демонструє</i> вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання. РН3. <i>Називає і аналізує</i> методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; <i>класифікує</i> форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти. РН4. <i>Здійснює</i> добір і <i>застосовує</i> сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; <i>критично оцінює</i> результати їх навчання та ефективність уроку. РН5. <i>Вибирає</i> відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; <i>аналізує</i> динаміку особистісного розвитку учнів, <i>визначає</i> ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і

досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

РН6. *Називає і пояснює* принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН8. *Генерує* обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

РН9. *Застосовує* сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

РН10. *Демонструє* володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

РН11. *Виявляє* навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, *пояснює* необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

РН12. *Аналізує* власну педагогічну діяльність та її результати, *здійснює* об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

РН13. *Демонструє* знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, *обґрунтовує* необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

РН14.** *Здатність* ідентифікувати та критично оцінювати потенційні індивідуальні і колективні загрози життю і здоров'ю, приймати обґрунтовані рішення і ефективно взаємодіяти в період надзвичайних ситуацій і воєнних дій для подолання наслідків кризових подій.

РН 15*. *Демонструвати* національно-патріотичну свідомість, громадянську та психологічну стійкість у захисті держави, брати участь у національному спротиві володіти правовими засадами

	національного спротиву, а також ефективно діяти в умовах воєнних загроз.
	<i>*Для осіб, які за денною або дуальною формами здобувають ступінь вищої освіти бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування), крім підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, закладів фахової передвищої військової освіти відповідно до п 5. Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву, крім осіб, зазначених в п. 8 Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву.</i> <i>**Для осіб, які звільняються від вивчення дисципліни «Основи національного спротиву» згідно п.8 Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву. п.8. Від вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» у закладах освіти всіх форм власності звільняються здобувачі освіти, які:</i> <i>-проходили військову службу;</i> <i>-успішно вивчили цю навчальну дисципліну під час попереднього здобуття фахової передвищої або вищої освіти;</i> <i>-мають документ про проходження базової загальновійськової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності;</i> <i>-здобувають освіту за формою, відмінною від денної або дуальної форми здобуття освіти;</i> <i>-проживають на тимчасово окупованій території України.</i>
Програмні результати навчання для предметних спеціальностей (ПРН)	ПРН 1. Демонструє знання змісту фундаментальних і спеціальних галузей історичної науки та спеціальних історичних дисциплін, пояснює і характеризує історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку. ПРН 2. Знає і аналізує сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та імплементує знання у навчальну і практичну діяльність. ПРН 3. Орієнтується в історичному часі, застосовуючи періодизацію, характеризувати суспільні явища в розвитку, вільно оперує спеціальною термінологією. ПРН4. Демонструє інтегроване мислення, пояснює цілісну картину суспільно-історичного розвитку через міжпредметні зв'язки. ПРН5. Використовує красномовну складову курсу історії для активізації пізнавальної діяльності учнів; розуміє й популяризує історико-культурну спадщину України та світу. ПРН6. Працює з джерелами інформації, інтегрує їх у зміст навчання історії, представляє та обговорює відображені в них факти, явища, події, визначає власну позицію щодо суперечливих питань. ПРН7. Знає зміст шкільних курсів історії, проєктує і здійснює навчальний процес, обирає оптимальні компетентнісно орієнтовані методики навчання історії, уміє

	оцінювати та відслідковувати динаміку особистісного розвитку учня/учениці. ПРН 8. <i>Володіє</i> здатністю до розкриття інтелектуального і творчого потенціалу здобувачів середньої освіти засобами змісту предметних галузей та курсів за вибором. ПРН9. <i>Цінує</i> різноманіття та мультикультурність; ідентифікувати себе у системах загальнолюдських і національних цінностей, <i>керується</i> в педагогічній діяльності принципами толерантності, діалогу й співробітництва ПРН10. <i>Усвідомлює</i> цілі, мотиви власної педагогічної діяльності, <i>стійко прагне</i> до набуття та вдосконалення професійних компетентностей
Кадрове забезпечення	Доктори, кандидати історичних та педагогічних наук, науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, котрі мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, засвідчений виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у чинних Ліцензійних умовах провадження освітньої діяльності
Матеріально-технічне забезпечення	Для забезпечення освітнього процесу, наукової, методичної, творчої діяльності в умовах релокації наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення, яке визначено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2022 № 356 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету», на підставі наказу ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 05.05.2022 № 212 «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника», наказу ректора Херсонського державного університету від 27.06.2022 № 315-Д «Про тимчасове переміщення Херсонського державного університету на базу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та закріплення за ним навчальних приміщень, наказу від 24.05.2023 № 219-Д «Про тимчасове закріплення навчальних приміщень Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за Херсонським державним університетом в умовах переміщення» з урахуванням листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2024 № 1/9979-24, спільного наказу ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та ректора Херсонського державного університету 02.07.2024 № 489/363-Д «Про тимчасове

	спільне використання навчальних та допоміжних приміщень», згідно договору № 28/25-01/1ск/25 від 23.03.2025 про спільне користування матеріально-технічною базою для забезпечення освітньої діяльності. <i>Інструменти та обладнання:</i> спеціалізоване інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання; автоматизовані електронні архіви та бібліотечно-інформаційні системи; цифрові інструменти опрацювання текстової та графічної інформації. Для забезпечення освітнього процесу наукової, методичної, творчої діяльності наявна необхідна матеріальна база і належне технічне забезпечення: - електронний сервіс «KSU24» для забезпечення освітнього процесу; - кабінети для проведення аудиторної роботи (наявне мультимедійне обладнання, телевізори, DVD-програвач, ноутбук, проектор з демонстраційним екраном великого розміру); - платформа KSU Online; - Археологічний музей Херсонського державного університету; - Наукова бібліотека Херсонського державного університету; - Архівно-музейний центр Херсонського державного університету; - соціально-побутова інфраструктура (пункти харчування, гуртожитки, спортивний майданчик).
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Е-бібліотека, Scopus і Web of Science доступ, База даних Google Scholar, Інституційний репозитарій (eKhSUIR, корпоративна освітня платформа KSUonline, KSU24, платформи дистанційного навчання Zoom, Google Meet, освітні платформи Prometheus, Coursera, Udemu та інші: – в електронному сервісі KSU24 (https://ksu24.kspu.edu/); – на платформі KSU Online (https://ksuonline.kspu.edu/); – на сторінці кафедри історії, археології та методики викладання офіційного сайту ХДУ (http://www.kspu.edu/About/Faculty/IPHS/ChairHistoryUkraine.aspx); література та фахові періодичні видання, доступ до науково-метричних баз даних – в Науковій бібліотеці ХДУ (http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx); - ХОУНБ ім. О.Гончара (https://lib.kherson.ua/).
9 – Академічна мобільність	

Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність здійснюється на підставі угод про співпрацю між ЗВО України та ХДУ: https://www.kspu.edu/Legislation/memorandums.aspx
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність здійснюється на підставі міжнародних угод про співпрацю: https://www.kspu.edu/DInternatRelations/internationalpartners.aspx
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливість навчання іноземних здобувачів вищої освіти за акредитованою освітньою програмою за наявності попередньої мовленнєвої підготовки в межах ліцензованого обсягу за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

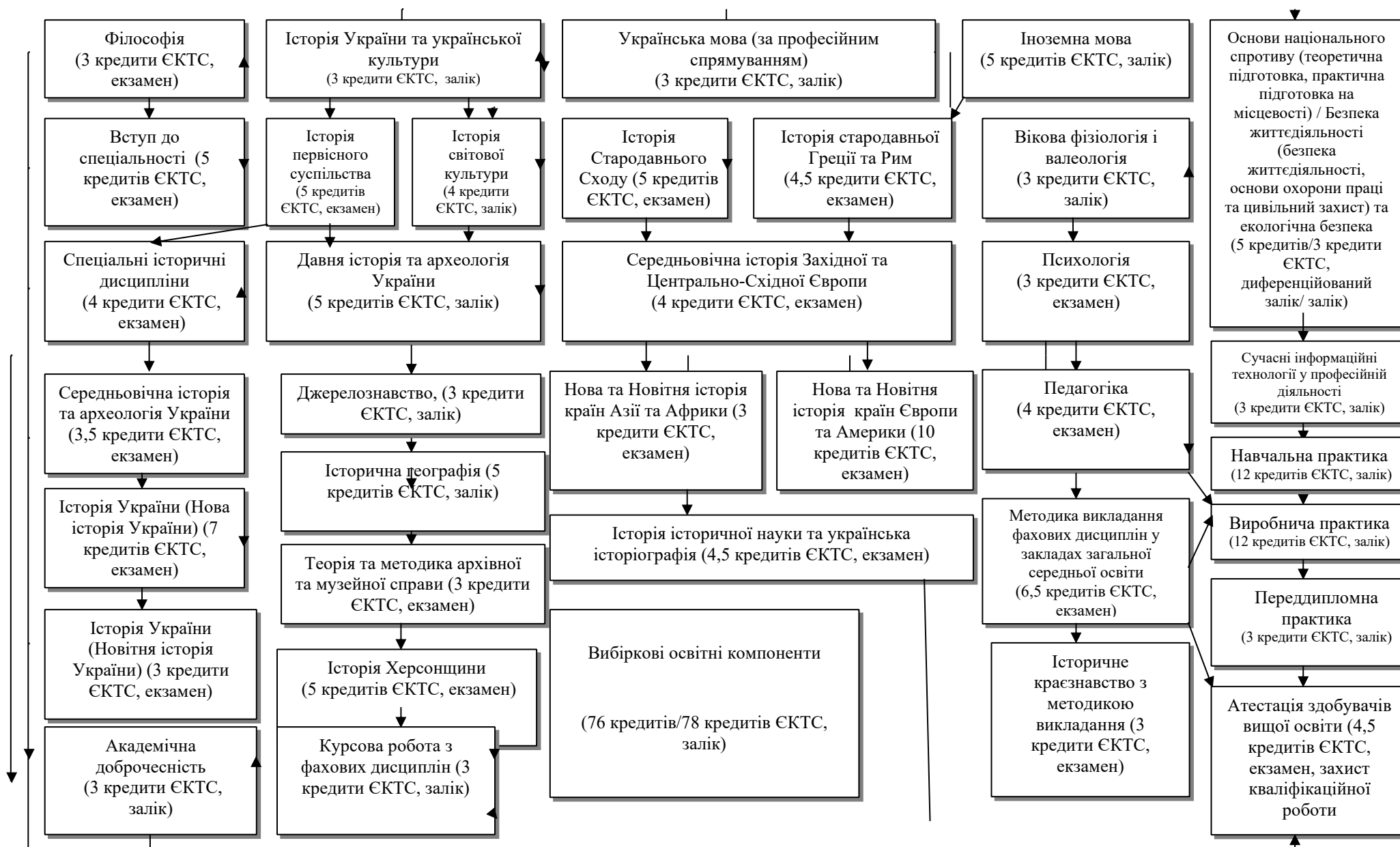
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія	3	екзамен
ОК 2.	Історія України та української культури	3	залік
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік
ОК 4.	Іноземна мова	5	залік
ОК 5.	Академічна доброчесність	3	залік
ОК 6.	Основи національного спротиву (аудиторна підготовка)	5*	диференційований залік*
	Основи національного спротиву (практична підготовка на місцевості)		
	Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці та цивільний захист) та екологічна безпека**	3**	залік**
Цикл професійної підготовки			
ОК 7.	Педагогіка	4	екзамен
ОК 8.	Психологія	3	екзамен
ОК 9.	Вікова фізіологія і валеологія	3	залік
ОК 10.	Сучасні інформаційні технології у професійній діяльності	3	залік
ОК 11.	Вступ до спеціальності	5	екзамен
ОК 12.	Історія первісного суспільства	5	екзамен
ОК 13.	Історія Стародавнього Сходу	6	екзамен

ОК 14.	Джерелознавство	3	залік
ОК 15.	Історія світової культури	4	залік
ОК 16.	Історія стародавньої Греції та Риму	5	екзамен
ОК 17.	Спеціальні історичні дисципліни	4	екзамен
ОК 18.	Історична географія	5	залік
ОК 19.	Давня історія та археологія України	5	залік
ОК 20.	Теорія та методика архівної та музейної справи	3	екзамен
ОК 21.	Історія Херсонщини	5	екзамен
ОК 22.	Середньовічна історія та археологія України	3,5	екзамен
ОК 23.	Середньовічна історія Західної та Центрально-Східної Європи	4	екзамен
ОК 24.	Нова та Новітня історія країн Європи та Америки	10	екзамен
ОК 25.	Історія України (Нова історія України)	7	екзамен
ОК 26.	Методика викладання фахових дисциплін у закладах загальної середньої освіти	6,5	екзамен
ОК 27.	Нова та Новітня історія країн Азії та Африки	3	екзамен
ОК 28.	Історія історичної науки та українська історіографія	4,5	екзамен
ОК 29.	Історичне краєзнавство з методикою викладання	3	екзамен
ОК 30.	Історія України (Новітня історія України)	3	екзамен
ОК 31.	Курсова робота з фахових дисциплін	3	залік
ОК 32.	Навчальна практика	12	залік
ОК 33.	Виробнича практика	12	залік
ОК 34.	Переддипломна практика	3	залік
ОК 35.	Атестація здобувачів вищої освіти	4,5	екзамен, захист кваліфікаційної роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент: 164 кредитів*/162 кредити**			

Вибіркові компоненти освітньої програми			
Цикл загальної підготовки¹			
ВК 1.	Вибірковий освітній компонент 1	4	залік
ВК 2.	Вибірковий освітній компонент 2	4	залік
ВК 3.	Вибірковий освітній компонент 3	4	залік
ВК 4.	Вибірковий освітній компонент 4	4	залік
ВК 5.	Вибірковий освітній компонент 5	4	залік
ВК 6.	Вибірковий освітній компонент 6	4	залік
ВК 7.	Вибірковий освітній компонент 7	4	залік
ВК 8.	Вибірковий освітній компонент 8	4	залік
ВК 9.	Вибірковий освітній компонент 9	4	залік
ВК 10.	Вибірковий освітній компонент 10	4	залік
ВК 11.	Вибірковий освітній компонент 11	4	залік
ВК 12.	Вибірковий освітній компонент 12	4	залік
ВК 13.	Вибірковий освітній компонент 13	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент загального циклу: 52 кредити			
Цикл професійної підготовки			
ВК 14.	Вибірковий освітній компонент 14	4	залік
ВК 15.	Вибірковий освітній компонент 15	4*/6**	залік
ВК 16.	Вибірковий освітній компонент 16	4	залік
ВК 17.	Вибірковий освітній компонент 17	4	залік
ВК 18.	Вибірковий освітній компонент 18	4	залік
ВК 19.	Вибірковий освітній компонент 19	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонент професійного циклу: 24 кредитів*/26 кредитів**			
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ : 240 кредитів			
<i>*Для осіб, які за денною або дуальною формами здобувають ступінь вищої освіти бакалавра (магістра медичного, фармацевтичного або ветеринарного спрямування), крім підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти, закладів фахової передвищої військової освіти відповідно до п. 5. Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву, крім осіб, зазначених в п. 8 Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву.</i> <i>**Для осіб, які звільняються від вивчення дисципліни «Основи національного спротиву» згідно п.8 Стаття 6². Закон України Про основи національного спротиву. п.8. Від вивчення навчальної дисципліни «Основи національного спротиву» у закладах освіти всіх форм власності звільняються здобувачі освіти, які:</i> <i>-проходили військову службу;</i> <i>-успішно вивчили цю навчальну дисципліну під час попереднього здобуття фахової передвищої або вищої освіти;</i> <i>-мають документ про проходження базової загальновійськової підготовки та здобуття військово-облікової спеціальності;</i> <i>-здобувають освіту за формою, відмінною від денної або дуальної форми здобуття освіти;</i> <i>-проживають на тимчасово окупованій території України.</i>			

¹ За електронним каталогом ХДУ

2.2. Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми Середня освіта (історія та громадянська освіта) за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметною спеціальністю А4.03 Історія та громадянська освіта здійснюється у формі атестаційного іспиту та публічного захисту кваліфікаційної роботи; завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти - бакалавр. Атестаційний іспит (іспити) має оцінити рівень досягнення результатів навчання, визначених професійним стандартом та освітньою програмою.

Кваліфікаційна робота повинна містити розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю), що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації та інших видів академічної недоброчесності.

Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозитарії ХДУ.

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентам освітньо-професійної програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	
PH 1							+										+					+					+	+				+	+		+	
PH 2			+	+					+	+		+		+	+	+	+		+		+	+	+		+	+	+	+	+	+			+		+	
PH 3																	+					+					+	+					+	+	+	
PH 4	+								+	+						+	+					+					+	+				+	+		+	
PH 5																	+					+					+	+					+		+	
PH 6						+	+			+							+	+		+		+					+	+					+		+	
PH 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH 8		+	+	+				+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH 9		+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH 10		+						+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
PH 11		+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+
PH 12					+												+	+		+		+					+	+					+		+	
PH 13			+		+				+	+						+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 14**						+																														
PH 15*						+																														
ПРН 1		+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 2		+						+	+		+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 3		+						+	+		+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 4	+	+			+			+	+		+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 5		+						+	+		+	+	+	+	+	+			+		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 6		+			+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	
ПРН 7																	+	+		+								+	+			+	+	+	+	
ПРН 8																		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		
ПРН 9		+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 10					+		+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Гарант освітньо-професійної програми

Наталя КУЗОВОВА

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

ВК 14.	Вибірковий освітній компонент 14	Історія правових і політичних вчень Основи римського приватного права Історія архівної справи
ВК 15.	Вибірковий освітній компонент 15	Історичне краєзнавство Історичні особистості та їхній вплив на світ Історична урбаністика
ВК 16.	Вибірковий освітній компонент 16	Палеографія Основи документознавства Діловодство
ВК 17.	Вибірковий освітній компонент 17	Правова освіта та виховання Археологія конфліктів Теорія держави і права
ВК 18.	Вибірковий освітній компонент 18	Історія музейної справи Основи трудового права Архівна система України
ВК 19.	Вибірковий освітній компонент 19	Археографія Історики «другого плану» в українському історіографічному процесі ХХ ст. Проблеми Ізраїльсько-Палестинського регіону

Гарант освітньо-професійної програми

Наталя КУЗОВА